

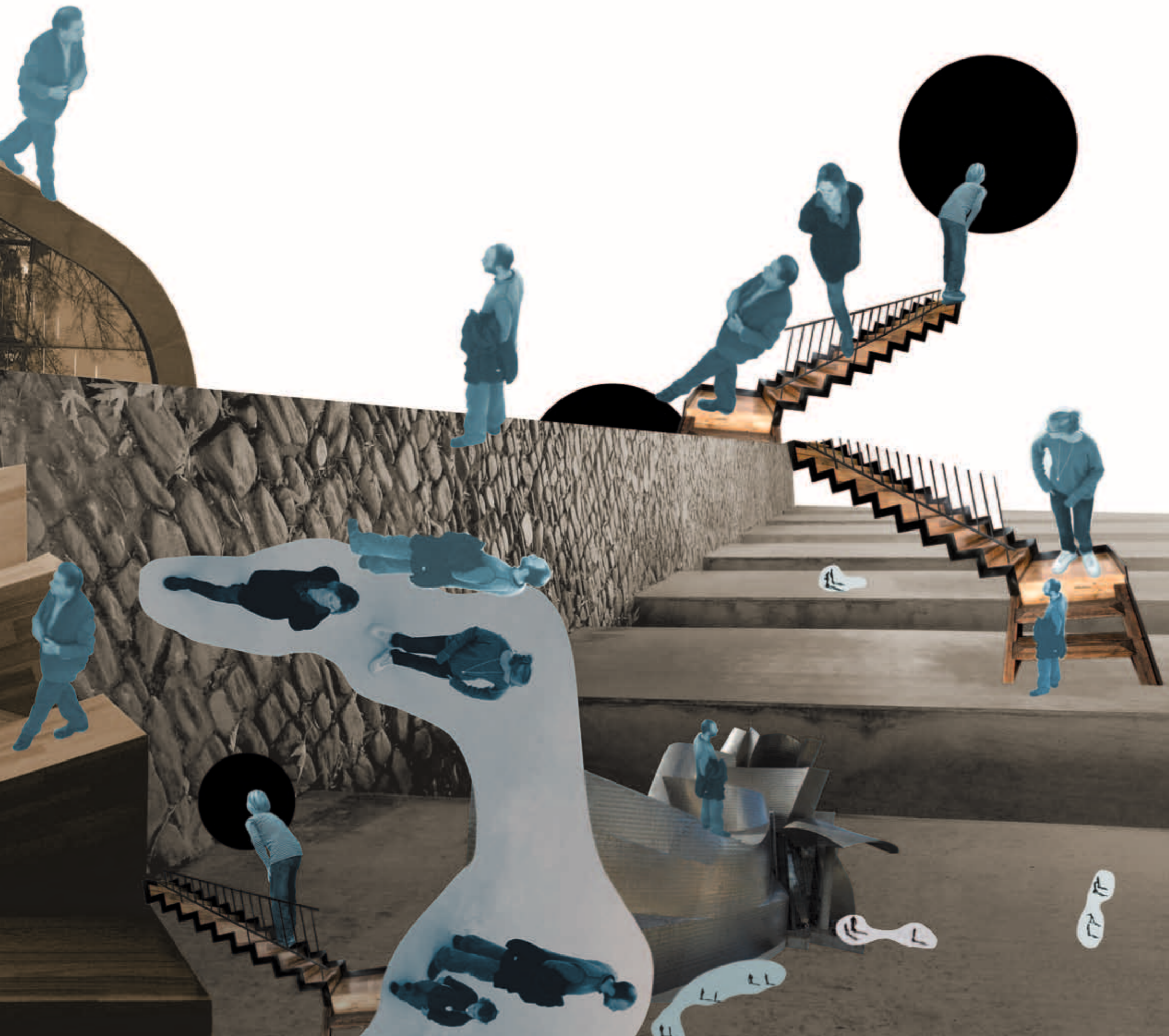
Nok se og gerne røre!

Brug alle sanser, føl dig frem og bevæg din krop. Mange nye museer bliver i disse år opført som såkaldt oplevelsesarkitektur. Her skal bygninger og rum ikke bare være en ramme. Arkitekturen spiller nemlig selv med, når den iscenesætter det indhold, vi skal opleve. KULTURKIK ser nærmere på tendensen og spørger forskellige eksperter, om det er udstillingerne, arkitekturen eller os som besøgende, der spiller hovedrollen?

Når man letter eller lander i Kastrup lufthavn, kan man opleve akvariet Den Blå Planet fra første parket, for det nye museums smukke hvirvelform er allermost tydelig set fra luften. Den ekspressive form er ikke bare til pynt, men definerer også, hvordan udstillingerne indenfor er bygget op. Det samme gør sig gældende i Den Arktiske Ring, som netop er åbnet som nyt hjem for ZOO's isbjørne og sæler. En markant oplevelse for publikum er her en gennemsigtig tunnel, hvor kan man få en oplevelse af at være under vandet sammen med dyrene, der svømmer hele vejen rundt om én. I M/S Museet for Søfart ved Kronborg må man derimod gå under jorden, for her er museet skabt nede i og omkring en tidligere tørdok. For alle tre projekter gælder det, at publikum skal opleve udstillinger og bygninger med kroppen og med sanserne - de skal se, føle, lugte, høre, og de skal involveres og prøve selv. Her må man nemlig gerne røre!

Museet som totaloplevelse

Det er ikke noget nyt, at arkitekturen iscenesætter en oplevelse. Barokken i 1600-1700-tallet var iscenesættelsens arkitektur par excellence - med det pompøse franske Versailles som det perfekte eksempel. Arkitektur har i det hele taget altid handlet om at skabe rum og sanseoplevelser. Det er heller ikke noget nyt, at museumsarkitektur er markant; tænk bare på arkitekten Vilhelm Dahlerups monumentale Statens Museum for Kunst og Ny Carlsberg Glyptotek fra 1890'erne. Men den nye tendens inden for oplevelsesarkitektur favner mere end det. Vi har mødt en ekspert i museumsarkitektur,

kunst- og idehistoriker Simon Ostfeld Pedersen, for at få ham til at give et par eksempler på museer, der er oplevelsesarkitektur. Han nævner allerførst Louisiana fra 1958 som et museum, der i arkitekturen rummer oplevelser til hele sansesystemet. "Museet tilbyder en hel palet af oplevelser, og kunsten er kun en del af dem," siger han. "Arkitekterne boede på stedet i lang tid, før de begyndte at tegne på den nye bygning, og de har fået en meget stærk fornemmelse for "stedets ånd". Faktisk slår bygningen nogle steder et knæk for at gå fri af de træer, der var der i forvejen," fortæller han. Og landskabet trækkes med ind i bygningen, i hvert fald visuelt, via de glasgange, der forbinder den række af pavilloner, hvor kunsten er. Gangene virker som pauserum, som Simon Ostfeld Pedersen kalder det: "Når man forlader en udstillingssal mættet af indtryk, så får man lige en pause inden næste sal, og med den variation undgår man "museumstræthed"," fortæller han.

Fra sans og samling

I de nyeste tendenser er der flere ting på færde, for at vi kan tale om oplevelsesarkitektur. I hvert fald hvis man forstår begrebet, som en række forskere på Aalborg Universitet gør det. KULTURKIK har talt med arkitekt og professor Gitte Marling, som siger: "Vi vil egentlig hellere bruge det engelske ord "experience", der indeholder mere dybde end "oplevelse". Kriteriet for oplevelsesarkitektur er, at bygningen skal opleves med alle sanser, ikke kun ses," forklarer hun, "og "experience" rummer mere end bare noget udvendigt: dét at være nysgerrig - at udforske noget, at få nye kompetencer, at lære noget. Man oplever på en sådan måde, at man reflekterer og måske får en ny vinkel på det, man oplever."

Og kroppen skal også i spil. Her nævner Gitte Marling som eksempel tegnestuen BIG's pavillon til verdensudstillingen Expo 2010 i Shanghai. Projektet bortførte Den Lille Havfrue fra Københavns Havn og sejlede hende til Shanghai - sammen med 1 million liter københavns havnevand. Den eventyrlige havfruefortælling blev suppleret med en velfærdsfortælling om Danmark som cykelland, og det hele skulle opleves med kroppen og med en af de 1.001 bycykler, hvorpå man kunne køre gennem udstillingen. Så i ét arkitektonisk greb bød pavillonen altså både på genstande, fortællinger, krop, bevægelse, sanser og personlig interaktion.

Men også gamle bygninger kan blive genfødt som oplevelsesarkitektur. I 1990'erne skete der en "kulturel vending", som Gitte Marling kalder det, da mange tidligere industribygninger lukkede og slukkede for maskinerne. De bygninger, der stod tilbage, bliver i dag brugt igen, og de bidrager med noget helt særligt: både med en historie, der giver identitetsmæssig dybde, og med en råhed via store rum, betonoverflader og ældede mursten. Mange af de gamle industribygninger er blevet til oplevelsesarkitektur og indgår nu i det, Gitte Marling kalder "hybride kulturprojekter", hvor der for eksempel er cafeer, danselokaler og kunst i samme anlæg; som for eksempel på Carlsberg-grunden i Valby. Det sammensatte giver en ekstra dimension og mulighed for kulturelle møder på tværs af alle skel, med mennesker, der er anderledes end én selv.

Er oplevelsesarkitektur farlig?

Men er det ikke farligt med al den oplevelsesarkitektur? Kan bygningen ikke risikere at stjæle hele billedet fra indholdet? Det har nogle ment om arkitekten Zaha Hadids tilbygning til kunstmuseet Ordrupgaard fra 2005, Hvalen, som den kaldes på grund af dens mørke, organiske betongrop. Flere af væggene er ikke engang lodrette, så hvordan skal man hænge et maleri op? Man ved ikke rigtig, hvor man skal gå hen - en glasgang går den ene vej, en rampe den anden. Man kommer ind i et hjørne og kan ikke overskue det videre forløb, fordi rummene ikke ligger pænt på række, som på et traditionelt museum. "Det er ikke alle detaljer i bygningen, der er lige vellykkede, men jeg kan godt lide, at projektet udfordrer den måde, vi normalt bygger museer på," siger kunst- og idehistoriker Simon Ostfeld Pedersen. "Det er netop rummenes former og den labyrintiske måde, man ankommer til dem på, der gør, at rum og rumforløb kan iscenesætte selve kunstopplevelsen," mener han. "Det spændende ved Hadids tilbygning er, at også udstillingsrummene har fået lov at være utraditionelle og irregulære. Arkitekturen er ikke bare ydre blikfang, men udfordrer publikum med nye måder at opleve både bygning og kunst på," fortæller Simon Ostfeld Pedersen.

"Arkitekturen er ikke bare ydre blikfang, men udfordrer publikum med nye måder at opleve både bygning og kunst på."

- Kunst- og idehistoriker Simon Ostfeld Pedersen

Sådan er det ikke på Guggenheim-museet i Bilbao i Spanien. Museet med den skinnende, foldede facade af blank titanium er især kendt for sin rolle i revitaliseringen af byen, den såkaldte Bilbao-effekt: Skaf en stjernearkitekt, i dette tilfælde Frank Gehry, og byg en kulturbygning med en ekspressiv form - så har man en ikonbygning, der trækker både turister og nye borgere til! Men ifølge Simon Ostfeld Pedersen bliver det ydre primært blikfang, for ud over en markant forhal er de fleste udstillingsrum her helt traditionelle. Arkitekturen tager måske ikke magten fra værkerne, men ved man egentlig, hvilke kunstværker der er udstillet i Bilbao? Eller tager man dertil, fordi man har hørt om bygningen? Gitte Marling synes, at museet godt kan kaldes oplevelsesarkitektur på grund af de sanse- lige oplevelser med for eksempel facadernes plader, der med deres forskellige former og retninger reflekterer lyset i forskellige farver. Det gør ikke nødvendigvis udstillingerne irrelevante, men det er bare ikke dem, man snakker om ude i verden.

Det er det heller ikke, når det gælder Det Jødiske Museum i Berlin. Her kan man få det fysisk dårligt af at gå rundt, vel ikke det mest oplagte ønske fra museets side, eller hvad? Det er måske netop den effekt på krop og sind, arkitekt Daniel Libeskind har ønsket. Gitte Marling karakteriserer det som særdeles performativ arkitektur; lyset er effektivt styret, forløbene er labyrintiske, rummenes former og proportioner påvirker den besøgende meget konkret: "Det er så stærk en kropslig oplevelse at være i det hus, at udstillingen nærmest er overflødig." Tager arkitekturen overhånd her? Det gør ikke arkitekturen til dårlig arkitektur, tværtimod er den meget kraftfuld. Men man kan sige, at bygning og indhold ikke passer sammen - arkitekturen har hovedrollen, mens udstillingen blot er statist.

Skal man hverken til Bilbao, Berlin eller Versailles den kommende tid, er der rig mulighed for at prøve oplevelsesarkitekturen på egen krop, for Danmark byder som fortalt i 2013 på flere nye museer, der spiller på alle sanser: Den Arktiske Ring er netop åbnet i ZOO, Den Blå Planet åbner sit hvirvelformede museum i Kastrup i marts, og det nye M/S Museet for Søfart slår dørene op i Helsingør til juni.

På de følgende sider kan du få en guidet tur gennem byggepladsen på det underjordiske M/S Museet for Søfart i Helsingør med BIG-arkitekt David Zahle og museumsdirektør Jørgen Selmer. ●

Oplevelsesarkitektur

Tre kendetegn

Interaktion, sansning og krop

Mennesket skal iværksættes og opleve bygningerne med kroppen og sanserne ved at kunne se, føle, lugte og høre.

Helhedsoplevelse

Oplevelsesarkitekturen indtænker bygningen med både dens indhold og dens omgivelser.

Relation

Man går ikke kun langs udstillingsgenstande på væggen, men krydser pladser, hviler sig undervejs og bruger bygningen interaktivt side om side, men også i et møde med andre mennesker.

Tre foregangsmuseer

Louisiana

Louisiana Museum fra 1958 er det klassiske danske eksempel på et oplevelsesorienteret museum. Her er natur, kunst og arkitektur tænkt sammen til en helhedsoplevelse. [Se mere på www.louisiana.dk](http://www.louisiana.dk)

Guggenheim

Guggenheim, New York er det første Guggenheim-museum fra 1959, af arkitekt Frank Lloyd Wright. Museet byder på en organisk rundgang forbi værkerne med visuelt kig nedad gennem etagerne. [Se mere på www.guggenheim.org](http://www.guggenheim.org)

Det Jødiske Museum

Det Jødiske Museum i København blev skabt af arkitekt Daniel Libeskind og er fra 2004. I det kringelkrogede museum er hebraiske begreber og historiske hændelser bygget ind i arkitekturen. [Se mere på www.jewmus.dk](http://www.jewmus.dk)

Tre nye oplevelsesbyggerier

Den Blå Planet - nyt Danmarks Akvarium

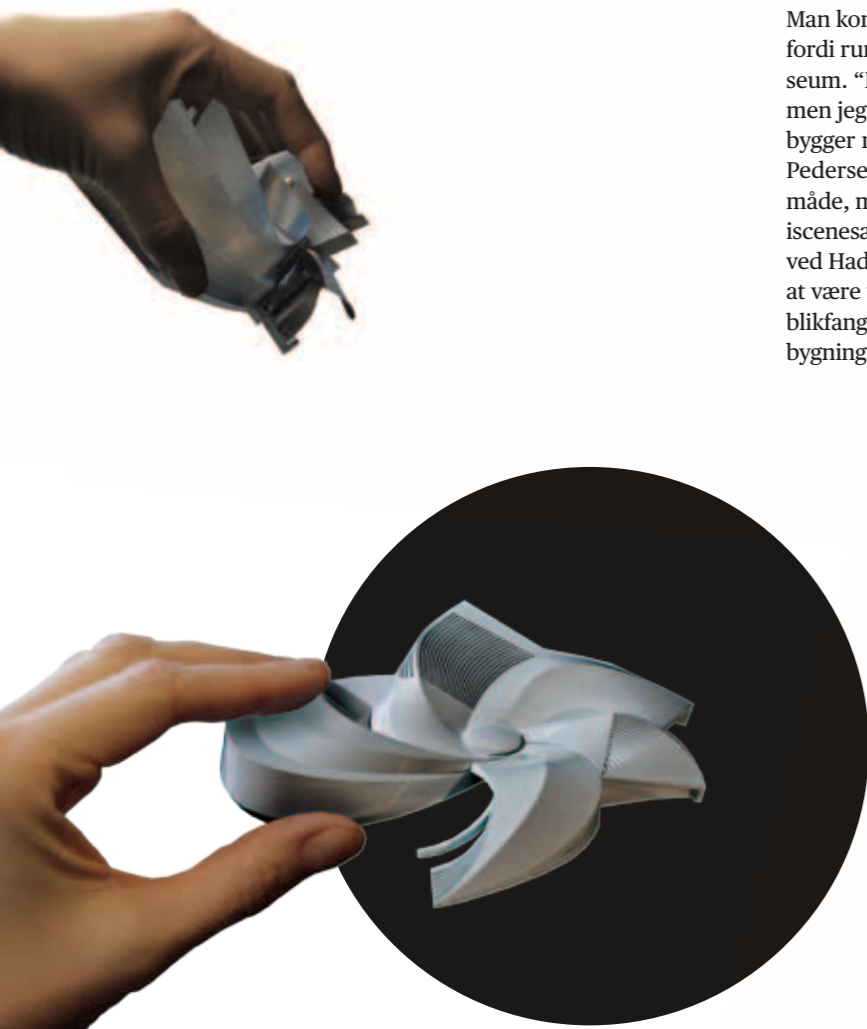
Åbner i marts 2013 ved Kastrup Havn på Amager. Arkitektfirmaet bag er 3XN, der også har tegnet sportsarenaer, museer og kulturhuse verden over - fra Oslo til Dubai. Den Blå Planets areal er på cirka 9.000 kvadratmeter. [Se mere på www.denblaaplanet.dk](http://www.denblaaplanet.dk)

Den Arktiske Ring i Zoologisk Have

Åbnet i februar i 2013 i Zoologisk Have på Frederiksberg. Arkitektfirmaet bag er Dall og Lindhardt, der også står bag andre af ZOOs anlæg som savannen og Børnezoo. Den Arktiske Rings areal er på cirka 3.100 kvadratmeter. [Se mere på www.zoo.dk](http://www.zoo.dk)

M/S Museet for Søfart

Åbner den 29. juni 2013 på Helsingør Havn ved Kronborg Slot. Arkitektfirmaet bag er BIG (Bjarke Ingels Group), mens Rambøll A/S er rådgivende ingeniører. M/S Museet for Søfarts areal er på cirka 7.600 kvadratmeter. [Se mere på www.mfs.dk](http://www.mfs.dk)

Et hul i jorden, der rager op

Håndværkere i gult og orange forvandler et hul i jorden til det nye M/S Museet for Søfart i Helsingør. Den nye bygning er skabt af tegnestuen BIG og er på én gang både markant og diskret. Et stykke selvsikker oplevelsesarkitektur, der indtager scenen uden at stjæle rampelyset fra hverken Kronborg eller sine egne udstillinger.

Frisk havluft i næseborene. Mågeskrig og færgeflojt i ørerne. Det er en tågetung dag på Helsingør havn, og Kronborg Slot er helt forsvundet i disen. Men for en gangs skyld er det heller ikke Hamlets borg, der er i fokus, men det nye M/S Museet for Søfart, som er ved at tage form i en gammel tørdok. Man kan høre lydene fra byggepladsen. Men hvor er museet egentlig?

Der zigzagger godt nok nogle glasbroer ned gennem dokken, og man kan se en trappe, der går fra pladsen og ned i bunden. Men ikke andet. "Museet? Ja, det er jo dét, du ikke kan se!" Med et stort smil indfanger Jørgen Selmer et af de arkitektoniske hovedgreb i projektet - nemlig at selve museumsbygningen ligger skjult under jorden omkring dokken og ikke nede i den. "Jeg kender ikke til andre projekter som dette her," siger han. Jørgen Selmer er direktør for Handels- og Søfartsmuseet, der 30. december 2012 havde sidste åbningsdag på Kronborg, hvor museet har ligget i knap 100 år. Og han glæder sig til at fortsætte i spidsen for det nye M/S Museet for Søfart, for "vi flytter ikke bare," som han siger, "det bliver et helt nyt museum, der åbner!"

Det usynlige ikon

Museet er tegnet af den danske tegnestue BIG - Bjarke Ingels Group. Det er deres fortjeneste, at det usynlige museum er markant arkitektur. Historien begynder i 2000, hvor Kronborg opnår den ære at blive optaget på Unescos Verdensarvsliste. Men med æren følger også en række begrænsninger, blandt andet at der ikke må bygges

"Nogle gange bliver man træt, allerede når man træder ind på et museum - men det kommer ikke til at ske her."

- Jørgen Selmer fra M/S Museet for Søfart

nyt i en omkreds af 500 meter fra slottet. Og at der ikke længere er plads til Handels- og Søfartsmuseet. Det skal placeres et andet sted i området. Det har man såmænd gerne villet i mange år, for selvom Kronborg er en fornem adresse med smukke rum, så er det ikke optimalt til museets formål. Man leder efter en anden løsning og finder svaret i et hul i jorden lige uden for Kronborg: Dok 1 fra 1953 fra Helsingør Skibsværft. I 2007 udskriver museet en arkitektkonkurrence med visse udfordringer, for af hensyn til verdensarvsnooen skal det være et museum, der ikke stikker op over jorden og forstyrrer kigget og adgangen til Kronborg. Samtidig med at bygherren selvfølgelig ønsker sig et unikt bygningsværk, der skal være synligt!

BIG vinder med en ide, der løser dilemmaet, og med deres projekt får museet en både-og-løsning - som BIG selv udtrykker det: "To be AND not to be." Den nye bygning er ikke decideret ikonarkitektur, men museet er blevet "et usynligt ikon", som David Zahle kalder det. Han er partner i BIG og den ansvarlige arkitekt for byggeriet, og han fortæller til KULTURKIK: "Vi regnede ikke med at vinde konkurrencen, for vi gjorde faktisk noget andet, end oplægget sagde. Men vi besluttede at give den fuld skrue og gå "all in" alligevel. Vi måtte jo ikke bygge over jorden, men vi syntes også, at et byggeri i selve dokken ville ødelægge det særlige ved den," fortæller han. "Der var jo krav om dobbelt så meget plads til museet, så det ville være nødvendigt at lægge et dæk ind i dokken, og det ville ødelægge oplevelsen af det store rum. Der ville også komme krav om isolering. Ved at fylde dokken ud med byggeri ville man simpelthen skære rummet i stykker og fjerne teksturen." I stedet foreslog BIG et underjordisk museum rundt om dokken: "Ved at bygge uden om dokken kan vi isolere den på ydersiden, så dens indre bliver bevaret stoffligt og rumligt. Dokken er jo faktisk selv en museumsgenstand i størrelsesforholdet 1:1 og derfor vigtig at bevare." Men der er faktisk opnået endnu mere end det, for når dokken friholdes for byggeri, kan den også bruges som et nyt, offentligt byrum, som bliver en aktiv del af Kulturhavn Kronborg, som hele det nyskabte havneområde nu hedder.

Var Kronborg rent faktisk forsvundet i tågen, havde det hele været noget lettere. Men også kedeligere. Netop begrænsningerne i forhold til Kronborg har givet så tilpas mange udfordringer, at det nye byggeri er blevet noget helt særligt. "Hvert eneste projekt har sin egen unikke udfordring. Hele området og den historie, det har - det sammenstød mellem fortid og nutid - det giver et clash, og vi må give det et nyt lag, der trækker spor til de gamle lag," siger David Zahle. For eksempel er ikke bare dokkens form, men også dens rå betonoverflader med deres spor af rust, maling og huller med til at fortælle en historie om værftet og om hele området som driftig værftsby, og denne autentiske fortælling er vigtig. Det er Jørgen Selmer som museumsmand selvfølgelig helt enig i: "Vi kan i museet bygge videre på de fortællinger, der allerede er - Kronborg, der

BIG

Bjarke Ingels Group (BIG) er et dansk arkitektfirma, der primært arbejder med urban arkitektur og byprojekter. Firmaets filosofi er at udvikle arkitektur ud fra ideer frem for trends. BIG har tegnet projekter over hele verden - fra et nationalgalleri i Nuuk til et stort boligområde i Miami. I Danmark har BIG skabt Havnebadet på Islands Brygge, VM-husene i Ørestaden og stået bag Den Danske Pavillon på Verdensudstillingen i Shanghai i 2010.
Se mere på www.big.dk

"Hele området og den historie, det har - det sammenstød mellem fortid og nutid - det giver et clash."

- David Zahle, arkitekt i BIG

både søfartshistorisk og med Hamlet handler om identitet, Kulturværftet i de gamle værftsbygninger, der fortæller om en innovativ industriel periode og hele det maritime set i globalt perspektiv - alt dét spiller sammen med de fysiske omgivelser og byder på store fortællinger," forklarer han.

Op på den røde fløjlspudd

Arkitekturen skaber en ny ramme om de mange fortællinger, og museet har desuden hyret de hollandske udstillingsarkitekter Kossmann.dejong til at formidle det hele til publikum. De bruger bygningen som udgangspunkt og designer udstillingerne til lige netop ét bestemt sted i den. Det har været en udfordring at få alt til at falde i hak, men Jørgen Selmer opfatter ikke udfordringerne i huset som begrænsninger, tværtimod. De er en hjælp til at skabe et indhold, der er mere interessant, end hvis man bare skulle smække en udstilling op i store, ensartede rum. "Nogle gange bliver man træt, allerede når man træder ind på et museum - men det kommer ikke til at sker her," griner han. For der er helt bevidst arbejdet med at skabe variation. Nogle rum har lavt til loftet, andre højt, nogle er mørke, andre lyse, nogle er smalle, andre brede, nogle spidser til, andre åbner sig - og de opleves forskelligt, helt afhængig af hvilken retning man kommer fra. Hver gåtur gennem museet vil give mange forskellige rumlige og sanselige oplevelser.

Og de oplevelser vil Jørgen Selmer gerne fortælle om. Iført byggepladshjelm og orange vest inviterer han på opdagelsesrejse på byggepladsen, der summer af aktivitet. Det er to uger siden, han var der sidst, og med begejstring i stemmen fortæller han om de nye rum og de nye udstillinger. Men han er også en lille smule bekymret over, om det hele når at blive færdigt til åbningen i juni.

Jørgen Selmer peger og fortæller. Derovre, hvor gangbroerne lægger til og kobler broerne sammen med de underjordiske museumsrum, er der skåret hul i dokkens vægge, så der flyder lys ind i museet - og samtidig kan man hele tiden kigge ud og orientere sig. De lyse områder bruger man til noget, hvor det giver mening. Et sted skærer en gangbro helt ind i rummet, så der opstår et lavloftet og lidt mørkt rum nedenunder. "Her indretter vi rummet som et pakhus, mørkt og lukket," fortæller Jørgen Selmer. Et andet rum har en dramatisk tilspidset form. I den smalleste ende skal man næsten kante sig mellem de høje vægge. Her skal der være et tema om de civile søfolks oplevelser under krig. Og i museets største og allerhøjeste rum bliver udstillingen bygget op efter målene på en container. Der står allerede én, og den er nu en museumsgenstand, selvom det er en fuldstændig almindelig container, som alle kender dem fra havne overalt i verden. Og det er også verdensperspektivet, Jørgen Selmer anlægger i valget af containeren til udstillingen, fordi den er et symbol på globalisering - og på den store rolle, Danmark spiller i international søfart. Det er én af de genstande, han glæder sig særligt meget til at udstille, fordi den ud over sin store symbolværdi nok også vil være lidt af en overraskelse: "Det at udstille noget hverdagsagtigt - at sætte det på en "rød fløjlspudd" så at sige - det gør noget ved tingene, og så gør de noget ved os, så vi ser genstanden på en ny måde," siger han. >

DAC & LIFE DANSK ARKITEKTUR CENTER

UDSTILLINGER
TALKS
GUIDEDE TURE
FAMILIEWORKSHOPS
BØGER
CAFÉ

Strandgade 27B
1401 København K
www.dac.dk

Realdania

POLITIMUSEET
Fælledvej 20, 2200 København N Tlf. 35 36 88 88
www.politimuseum.dk - mail. politimuseum@politimuseum.dk

SÆRUDSTILLING OM
OMDSKAB

En verdensomsejling over gulvet

Musikken fra håndværkernes yndlingsradiokanal blander sig med hamren, banken og den stille summen fra en lift, der hejser elektrikerne op under loftet. Deroppe løber et virvar af kabler og ledninger, og de loftsplader, der skal skjule dem, er ikke monteret endnu. Et sted er gulvet helt blankt af frisk beton, helt nystøbt, så her kan man ikke gå. Men det kan man godt allerede i museets foyer, hvor man svajer og dingler som en sømand til vands eller en landkrabbe, der har fået for meget indenbords. Gulvet er nemlig ikke fladt, det hælder og buer - og det er ikke byggesjusk, men helt bevidst fra arkitekternes side. "Det er lidt besværligt i forhold til inventaret, der skal tilpasses specielt hertil, men det gør det jo netop til noget særligt," siger Jørgen Selmer. Fra foyeren er der frit valg: Man kan bevæge sig i den retning, man vil, tage afstikkere op og ned ad trapper, gennem den ene gangbro eller via den anden. Arkitekturen lægger op til, at man kan gå på opdagelse. Men man kan også følge den bevægelseslinje i gangbroer og gulve, som arkitekterne har bygget ind: "Vi har skabt en ubrudt bevægelse gennem bygningen fra gadeniveau til bunden af dokken - en slags kontinuerlig nedstigning i søfartshistorien - og en nedstigning under havets overflade," forklarer David Zahle. "Gulvene hælder i foyeren, men også ganske svagt i resten af museet, og det skaber en fornemmelse af skibsdæk - der er jo aldrig nogen overflade på et skib, der er helt vandret. Man bevæger sig næsten umærkeligt på en ikke-plan flade - ligesom man også sejler rundt på verdenshavene på en blød krumning. Det var jo det, Columbus udforskede og opdagede." Det er både en funktionel tilgang, der skal lede publikum rundt i huset, og en oplevelsesmæssig tilgang, hvor det arkitektoniske hovedgreb igen er med til at understøtte museets fortælling: "Vi har bygget meget søfartshistorie direkte ind i bygningen," fortæller David Zahle videre.

Dokken er uden tvivl det arkitektoniske højdepunkt, og den er centrum, både rumligt og formidlingsmæssigt. Jørgen Selmer retter på hjelmen og åbner en midlertidig krydsfinerdør i den ende af dokken, hvor der før var åbent til havnen, så skibene kunne sejle ind. Herfra åbenbarer dokken sig i al sin storhed. Der er meget langt til den anden ende - 150 meter, længere end en fodboldbane. Der er også langt op. Selvom man føler sig temmelig klejn nede i den store dok, så føler man sig også beskyttet mod vind og vejr af de høje vægges rå og slidte beton - den autentiske tekstur, som David Zahle gerne vil bevare, og som også danner en flot kontrast til glasbroerne. Linjerne fra broerne, der krydser gennem dokken, er lige så lidt i vater som foyergulvet. Et par byggearbejdere i en kran er lige nu ved at montere ruder med store sugekopper på den bro, der giver direkte adgang til Kronborg.

M/S Museet for Søfart

Jørgen Selmer er etnolog og tiltrådte som direktør på Handels- og Søfartsmuseum på Kronborg i 2008. Selmer har været med hele vejen i skabelsen af det ny museum - M/S Museet for Søfart. Det oprindelige museum har siden i 1915 haft til huse på Kronborg Slot, men flytter nu til en gammel tørdok på Helsingør Havn. Det er skabt af arkitektfirmaet BIG og bygges ned i dokken under havoverfladen. Blandt det nye museums attraktioner er en interaktiv model, hvor man kan prøve kræfter med et stort containerskib og styre det rundt på verdenshavene.

M/S Museet for Søfart åbner den 29. juni 2013

Jørgen Selmer håber, at de, der bruger broen som adgang til Kronborg, også vil tage en tur på museet. For som han siger, så er museets målgruppe, stik imod alle markedsføringsregler, simpelthen alle! "Vi skal gå fra at være et lidt nørdet, indadvendt museum til at appellere bredt. Vi skal samle fortid og nutid og give publikum et perspektiv til i dag - og budskabet er: Søfart er også vigtigt for dit liv! Det er dig selv, der er interessant, og du er en del af historien."

En lagkage af udstillinger

Det er også publikum selv, der vælger ruten, når de træder ind på museet. Udstillingerne er opbygget i temaer, som man kan tage i den rækkefølge, man selv har lyst til. Og de er opbygget i forskellige lag, som Jørgen Selmer kalder det. I første lag er det sanserne, der vækkes, blandt andet med filmprojektioner på væggene. Som om tågen udenfor ikke er nok, så er det for eksempel tanken, at der mellem foyer og udstilling skal være et tåget rum, hvor der hverken er tekster eller plancher, man skal læse, men udelukkende billeder, man kan sanse i lyskeglen fra et fyrtårn. Men muligheden for en mere traditionel tilgang til stoffet er der nu også, i informationslaget, hvor man via QR-koder kan få mere uddybende viden. Vil man involveres mere direkte, findes der også et lag med aktiviteter, hvor man kan få en sømandstatovering på overarmen eller prøve at navigere. Og til de nørdede er der også gevinst, for det fjerde lag er museets videnscenter, med bibliotek og arkiv. Man kan altså zappe rundt, som man lyster, men bærende i formidlingskonceptet er mødet med de autentiske genstande - museets kerne. Og så er der jo museets levende element: personalet. De skulle faktisk have været flyttet til en helt anden bygning, men det lykkedes BIG at skabe plads til administrationen inde i museet: "Det ville jo være som at skære hovedet af kroppen!" siger David Zahle. "Det er jo ikke bare udstillingen, der er vigtig. Forskerne, arkiverne, de mennesker, der hver dag beskæftiger sig med søfartshistorien - de skal da med!" Og det kommer de, når museet i løbet af foråret rykker ind i det usynlige ikon. Rundturen er slut, og Jørgen Selmer finder en trappe og stiger lettet op fra dybet. Det her skal nok nå at blive færdigt. Håndværkernes radio spiller videre, tågen er der stadig, men Kronborg er blevet synlig igen. ●

KULTUR I DIAMANTEN

UDSTILLING
SØREN KIERKEGAARD
fra 23. april
200 års-jubilæet fejres med en stor udstilling af filosofens originale papirer fra det verdensberømte Kierkegaard-arkiv

UDSTILLING
ÅRETS PRESSEFOTO
2. marts - 13. april
Årets ypperste skud!

UDSTILLING
SKATTE I DET DET KONGELIGE BIBLIOTEK
Permanent
Uvurderlige bogskatte iscenesat af den russiske avantgardekunstner Andrey Bartenev

MUSIK
DIAMANTENSEMBLET
tirsdag 19. marts kl. 20
Ensemblets fagottist Audun Halvorsen er i rampelyset med Mozart og Brahms på programmet
tirsdag 9. april kl. 20
Wienerklassisk med den unge stjerneviolinist Baiba Skride

MUSIK
FYRAFTENSKONCERTER
tirsdag 12. marts, 23. april og 28. maj kl. 17
Tre musikalske universer med oplæsning af Jens Jørn Spottag: Frands Riffbjerg Trio, Dreamers Circus og Sofie Elkjær Jensen + Søren Rastogi

FOREDRAGSRÆKKE
KONTROVERSIELLE POLITIKERE I DET 20. ÅRHUNDREDE
marts-april
Kennedy, Thatcher, Stalin og Berlusconi

MUSIK
9 TIMER MED 100 ÅRS MUSIK
lørdag 4. maj kl. 15
Det Kongelige Bibliotek iscenesættes med musik, lyd, lys, oplæsning, film og foredrag - Dansk Komponist Forening fylder 100 år

INTERNATIONAL FORFATTERSCENE
KOFI ANNAN
MICHAEL PALIN
HALLGRÍMUR HELGASON
JO NESBØ
marts-juni

FORÅR OG SOMMER

Se hele programmet på densortediamant.dk

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
Den Sorte Diamant • Søren Kierkegaards Plads • København K billetlugen.dk